

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN
DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN
DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED
DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van xxxxx tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse gemeenschap inzake dak- en thuisloosheid;
- Eerste principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet heeft tot doel in te stemmen met het samenwerkingsakkoord gesloten tussen de Federale Staat en de bevoegde gemeenschappen en gewesten inzake dak- en thuisloosheid. Het samenwerkingsakkoord wil vanuit een gemeenschappelijke visie bijdragen aan een onderling afgestemd beleid ter bestrijding van dak- en thuisloosheid. Het vervangt het samenwerkingsakkoord inzake dak- en thuisloosheid van 2014 dat aan actualisatie toe is.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsvelden: welzijn, binnenlandse bestuur, wonen, armoedebestrijding.

Het samenwerkingsakkoord draagt bij aan de realisatie van de doelstelling in het Vlaams Regeerakkoord 2029-2024 om verder in te zetten op de aanpak van dak- en thuisloosheid, waarbij er aandacht wordt besteed aan het hele continuüm van preventie tot en met intensieve begeleiding (p. 95 van het Vlaamse Regeerakkoord).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bezorgd op 25 januari 2024.

Het bijgaande ontwerp werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taaladvies 2024/18 van 22 januari 2024.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorontwerp van decreet heeft tot doel in te stemmen met het samenwerkingsakkoord gesloten tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, het Waals Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschap met het oog op de vaststelling van een gemeenschappelijke visie bij de uitvoering van het beleid ter bestrijding van dak- en thuisloosheid in overeenstemming met de bevoegdheden van elke betrokken overheid, op de verschillende bevoegdheidsniveaus.

Dakloosheid is een ernstige vorm van leven in armoede en sociale uitsluiting. Leven in een situatie van dak- of thuisloosheid stelt de betrokkenen bloot aan de kwetsbaarheid van hun rechten en verhindert hen te leven overeenkomstig de menselijke waardigheid.

Dak- en thuisloosheid is echter een complex probleem dat een gezamenlijke aanpak vereist die, om voldoende doeltreffend te zijn, deel moet uitmaken van een geïntegreerde benadering op meerdere niveaus. Dit idee vloeit voort uit talrijke vaststellingen op het terrein en tal van aanbevelingen van academische deskundigen, vrijwilligersorganisaties, institutionele actoren en Europese instellingen, waaronder het Europees Platform voor de bestrijding van dakloosheid.

Om deze uitdaging aan te gaan, hebben de federale Staat, de gewesten en de gemeenschappen tijdens de federale legislatuur 2010-2014 een "Samenwerkingsakkoord inzake dakloosheid en thuisloosheid" opgesteld, dat door elk van de regeringen in het kader van het Overlegcomité van 12 mei 2014 werd ondertekend.

Het doel van het samenwerkingsakkoord was om de rollen en verantwoordelijkheden van elk overheidsniveau in de strijd tegen dak- en thuisloosheid vast te leggen. De overeenkomst werd ontwikkeld op basis van de volgende principes:

- de noodzaak om de bevoegdheden van eenieder af te bakenen en in kaart te brengen
- het voorzien van een structureel overleg tussen alle partners
- de basis leggen om tot een betere afstemming van het beleid terzake te komen
- komen tot een meer gecoördineerde en nauwe samenwerking
- een concrete samenwerking op het vlak van winteropvang van daklozen

Bijna 10 jaar later is het noodzakelijk geworden om dit samenwerkingsakkoord te vervangen door een nieuwe, geactualiseerde versie en een nieuw beleidskader gebaseerd op leidende principes geïnspireerd door de Europese Pijler van Sociale Rechten, en in het bijzonder principe 19 over huisvesting en ondersteuning voor daklozen. De Europese Pijler is een nieuw referentiekader dat expliciet de sociale principes en rechten vastlegt waarmee de instellingen van de Europese Unie en de lidstaten rekening moeten houden.

De Europese Pijler van Sociale Rechten is door het Europees Parlement, de Europese Raad en de Europese Commissie afgekondigd tijdens de Sociale Top op 17 november 2017 in Göteborg. Principe 19 voorziet in een niet-exhaustieve lijst van rechten waarop daklozen recht zouden moeten hebben. Bovendien mag de Europese pijler van sociale rechten de lidstaten en de nationale sociale actoren er niet van weerhouden om ambitieuzere sociale normen vast te stellen.

Daarnaast ondertekenden de Europese Commissie, de Europese commissaris voor werkgelegenheid en sociale rechten en de ministers van alle lidstaten de Verklaring van Lissabon, een referentietekst met de belangrijkste doelstellingen die moeten worden gehaald om dakloosheid tegen 2030 uit te bannen. De 27 ondertekenende lidstaten verbinden zich in die verklaring ertoe nauwer samen te werken en hun inspanningen te hernieuwen om dakloosheid uit te roeien tegen 2030, door de preventie te versterken en geïntegreerde huisvestingsgerichte benaderingen te implementeren die tot doel hebben dakloosheid uit te bannen en niet alleen te beheersen.

Artikel 2 van het samenwerkingsakkoord bevestigt de verbintenis van de ondertekenende partijen om, in het kader van hun beleid tot voorkoming en bestrijding van de dak- en thuisloosheid, de doelstellingen van de Verklaring van Lissabon na te streven. Artikel 2 heeft een louter declaratief karakter. Aan deze bepaling kunnen niet rechtstreeks of onrechtstreeks rechten of verplichtingen voor de burgers worden ontleend en/of afgedwongen.

Deze tekst van het samenwerkingsakkoord werd uitgewerkt in een werkgroep van de Interministeriële Conferentie Wonen en Maatschappelijke Integratie.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een nadere toelichting kan verwezen worden naar de memorie van toelichting bij het bijgaande voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De bepalingen van het voorontwerp van decreet hebben geen budgettaire meerkost.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op voorliggend besluit van de Vlaamse Regering.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen rechtstreekse weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen rechtstreekse weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen, schulden en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de eerste principiële goedkeuring wordt door de Federale Staat het advies gevraagd van de Raad van State. Nadien wordt het dossier opnieuw voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van decreet;
- 2° de Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding te gelasten over het voormelde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van:

2.1. de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin met het verzoek om het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

2.2. de Raad van State, gezamenlijk met de andere betrokken overheden, met het verzoek om het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding,

Benjamin DALLE